

**ΠΟΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ
ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ**

**ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ «ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ, ΕΥΤΕΛΙΣΜΟ ΤΩΝ
ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΠΑΤΑΛΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ»**

14 Ιανουαρίου 2022

ΠΟΡΙΣΜΑ

Οι εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής επιβεβαίωσαν εν πολλοίς την τοποθέτηση και τις εκτιμήσεις του ΚΚΕ, τόσο κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια για τη συγκρότησή της, όσο και κατά τη διάρκεια των εργασιών της.

- Πρώτον, παρά τη συμφωνία του Κόμματός μας για τη συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής, επιβεβαιώθηκε η εκτίμηση ότι οι δυνατότητες αυτού του είδους των επιτροπών είναι περιορισμένες, αφού δεν μπορούν να ξεφύγουν από τους δεδομένους κάθε φορά συσχετισμούς και τα όρια που καθορίζονται από την πλειοψηφία και τις εκάστοτε πολιτικές σκοπιμότητες.

Την εκτίμηση αυτή επιβεβαίωσε απόλυτα η απαράδεκτη απόφαση της κυβερνητικής πλειοψηφίας της ΝΔ να αποκλείσει από τους προς εξέταση μάρτυρες, τους αρμόδιους Υπουργούς και άλλους πολιτικούς παράγοντες που προτάθηκαν από το ΚΚΕ κι από άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης. Η μεθόδευση αυτή, που απέβλεπε στην αποσιώπηση των όποιων πολιτικών ευθυνών, εμπόδισε τη διερεύνηση της ουσίας των ελεγχόμενων πράξεων, εκφυλίζοντας στην πραγματικότητα την όλη διαδικασία.

- Δεύτερον, ως προς την ουσία των ερευνώμενων πράξεων, επιβεβαιώνεται ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την κατανομή της διαφημιστικής δαπάνης στα διάφορα ΜΜΕ, στο πλαίσιο της επονομαζόμενης «Λίστα Πέτσα», δεν διαμορφώθηκε με τα όποια κριτήρια αντικειμενικότητας και διαφάνειας, όσον αφορά την επιλογή των μέσων και την κατανομή των ποσών σε αυτά, ενώ είναι προφανές ότι στην επιλογή των κριτηρίων επέδρασαν καθοριστικά πολιτικές σκοπιμότητες, ανάλογα με την πολιτική τοποθέτηση του κάθε μέσου.

Αυτό προκύπτει από τα εξής γεγονότα: Αφενός δεν δόθηκαν ουσιαστικές εξηγήσεις για τα κριτήρια με βάση τα όποια κατανεμήθηκε το σύνολο της διαφημιστικής δαπάνης, με αποτέλεσμα να υπάρχουν κραυγαλέες διαφοροποιήσεις, αφετέρου δε, ομολογήθηκε στην ουσία από την εργολήπτρια εταιρεία ότι έπαιξε καθοριστικό ρόλο στον αποκλεισμό μέσου ενημέρωσης από τη διαφημιστική καμπάνια, το επικριτικό προς την κυβερνητική πολιτική περιεχόμενο της αρθρογραφίας του. Ομολογήθηκε ακόμα ότι το αναθέτον Υπουργείο διατηρούσε τη δυνατότητα να προτείνει

συγκεκριμένα ΜΜΕ προς την ανάδοχο του έργου εταιρεία, τη στιγμή που αυτό είχε παράλληλα και την αποκλειστική αρμοδιότητα της έγκρισης της λίστας και της κατανομής της διαφημιστικής δαπάνης, σύμφωνα με την υπογραφείσα σύμβαση. Ουσιαστικά, η όλη διαδικασία είχε περισσότερο χαρακτήρα επιλεκτικής οικονομικής στήριξης ΜΜΕ παρά την ουσιαστική ενημέρωση του ελληνικού λαού. Παρακάμφθηκε μάλιστα και το υπάρχον – πλην όμως ανεπαρκές – νομοθετικό πλαίσιο για τα “κοινωνικά μηνύματα” που μεταδίδονται υποχρεωτικά δωρεάν από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, με το σαθρό επιχείρημα ότι δεν υπάρχει δέσμευση τα Μέσα να τα μεταδίδουν σε ώρες υψηλής τηλεθέασης κι ακροαματικότητας.

Αυτή η αδυναμία ουσιαστικού ελέγχου της αντικειμενικότητας των κριτηρίων κατανομής της διαφημιστικής δαπάνης, που διαμορφώνει ευνοϊκές συνθήκες για αδιαφανείς δοσοληψίες, αποδεικνύει την ορθότητα και την αναγκαιότητα της νομοθετικής ρύθμισης που πρότεινε επανειλημμένα **με τροπολογία το ΚΚΕ**, για τον έλεγχο της σχετικής διαφημιστικής δαπάνης, με αυστηρούς διαφανείς κανόνες και πρόβλεψη ποινικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασής τους.

Προέβλεπε συγκεκριμένα, **πρώτον** ότι τα μηνύματα που αφορούν την προστασία της δημόσιας υγείας, την προστασία από σοβαρό κίνδυνο, απειλή, όπως είναι μία πανδημία, και την ενημέρωση του ελληνικού λαού, θα πρέπει να μεταδίδονται, να καταχωρίζονται ή να αναρτώνται -ανάλογα με το μέσο- υποχρεωτικά και δωρεάν σε όλα τα μέσα. Και όχι με όρους διαφημιστικής καμπάνιας.

Δεύτερον, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όπου χρειάζεται να υπάρχει διαφημιστική δαπάνη για την προβολή της δραστηριότητας υπουργείων, εποπτευόμενων φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, των πρώην ΔΕΚΟ, αυτή η διαφημιστική καμπάνια θα πρέπει να γίνεται με όρους διαφάνειας και με αντικειμενικά κριτήρια, όσο αυτό είναι δυνατόν, χωρίς απαράδεκτους αποκλεισμούς και χωρίς επιδότηση ανύπαρκτων μέσων, διαμορφώνοντας συνθήκες που παραπέμπουν ευθέως σε συνδιαλλαγή.

Τρίτον, ότι κάθε είδους διαφημιστική δαπάνη του δημοσίου θα πρέπει να δημοσιεύεται αναλυτικά, ανά ποσό και ανά μέσο ενημέρωσης, άμεσα, μέσα σε δέκα μέρες από την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, στην ιστοσελίδα

της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και να παραδίδεται η σχετική κατάσταση στην αρμόδια Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, για να είναι απολύτως γνωστό ποιο μέσο ενημέρωσης πήρε κρατική διαφήμιση, τι ποσό εισέπραξε γι' αυτήν τη διαφήμιση και να μην είναι ουσιαστικά στη διακριτική ευχέρεια της οποιασδήποτε κυβέρνησης να το πράξει αυτό.

Τέταρτον, για να καθίσταται ουσιαστικά εφαρμόσιμη η πιο πάνω ρύθμιση, προέβλεπε ότι, αν δεν τηρηθούν οι παραπάνω όροι, τότε οι συμβάσεις καθίστανται άκυρες και αναζητούνται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα τα ποσά, που καταβλήθηκαν σε μέσα ενημέρωσης. Επιπλέον, η παράλειψη της δημοσιότητας, καθώς και η αποφυγή της αναζήτησης των παραπάνω ποσών, σε περίπτωση ακύρωσης των σχετικών συμβάσεων, συνεπάγεται και την ποινική δίωξη των υπαιτίων φυσικών προσώπων και την απειλή σε βάρος τους ποινής φυλάκισης, εκτός αν προβλέπονται και άλλες ποινές με βάση τον Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα.

Τέλος, η τροπολογία του ΚΚΕ προέβλεπε, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών την υποχρεωτική κατάθεση στοιχείων, ανατρέχοντας σε διάστημα δέκα ετών, για να δούμε γι' αυτά τα δέκα έτη τα χρήματα του ελληνικού λαού που πήγαν, σε ποιο μέσο, και με ποια κριτήρια.

Η νομοθετική αυτή πρόταση, που θα μπορούσε πράγματι να αντιμετωπίσει φαινόμενα σαν αυτά που απασχολούν την παρούσα Εξεταστική Επιτροπή, απορρίφθηκε, όπως ήταν αναμενόμενο από τη ΝΔ, απορρίφθηκε όμως και από το ΣΥΡΙΖΑ και τα άλλα κόμματα. Αποκαλύπτοντας την κοινή επιδίωξη να παραμένει ένα διάτρητο νομοθετικό πλαίσιο που επιτρέπει να συντηρείται ένας αδιαφανής μηχανισμός σχέσεων και διαπλοκής με τα ΜΜΕ ή με ένα μέρος αυτών, ώστε να συνεχίζει απρόσκοπτα ο εξωραϊσμός της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής κι ο μηχανισμός χειραγώγησης του ελληνικού λαού. Γι αυτό ζητήσαμε η διερεύνηση να πάει σε βάθος δεκαετίας.

- Αντίστοιχα, σαθρό και σε κάθε περίπτωση ανεπαρκές παραμένει το θεσμικό πλαίσιο και στα ζητήματα των δημοσκοπικών εταιρειών, όπου όπως προέκυψε από τη διαδικασία και τις μαρτυρικές καταθέσεις, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου τα τελευταία χρόνια καταγγέθηκαν παράτυπες ή προβληματικές πολιτικού περιεχομένου δημοσκοπήσεις, ουδέποτε

διενεργήθηκε ουσιαστικός και ολοκληρωμένος έλεγχος με την επιβολή ανάλογων κυρώσεων, αξιοποιώντας το ανεπαρκές αυτό πλαίσιο.

Ιδιαίτερα σε σχέση με την επίμαχη δημοσκόπηση της Opinion Poll, παρότι διαπιστώνεται πράγματι η παράτυπη δημοσίευσή της, χωρίς να αναφέρεται για λογαριασμό ποιανού διενεργήθηκε η εν λόγω έρευνα, μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί η έρευνα της εγκυρότητας της δημοσκόπησης στο σύνολό της και συγκεκριμένα, ως προς το ουσιαστικό μέρος της, αυτό των σταθμίσεων των στοιχείων της έρευνας από την Ελεγκτική Αρχή Δημοσκοπήσεων.

Όπως προέκυψε από τη διαδικασία, κατά το διάστημα των επίμαχων δημοσκοπήσεων ο ιδιοκτήτης της εταιρείας Opinion Poll, αναλάμβανε μέσω άλλης εταιρείας του έργα από το δημόσιο (μέσω του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας) με τη διαδικασία των απευθείας αναθέσεων ύψους 270.000 ευρώ. Μάλιστα ενώ μια τέτοια παράλληλη επιχειρηματική δραστηριότητα, θα μπορούσε να διαμορφώσει έδαφος για να αναπτυχθούν συνθήκες αδιαφάνειας και πολιτικών σκοπιμοτήτων, δεν υπάρχει κανένα απολύτως ρυθμιστικό πλαίσιο που να το εμποδίζει, θέτοντας στοιχειώδεις περιορισμούς και ρυθμιστικούς κανόνες στις δημοσκοπικές εταιρείες, λόγω της φύσης της δραστηριότητάς τους.

Είναι προφανές ότι αυτού του είδους η σύμφυση επιχειρηματικών συμφερόντων με το αστικό κράτος είναι καθόλα συνήθης και νομότυπη πολλές φορές στα πλαίσια της καπιταλιστικής οικονομίας. Ωστόσο, αυτό είναι ταυτόχρονα το εύφορο έδαφος που επιτρέπει την ανάπτυξη φαινομένων διαπλοκής, που δεν μπορούν να αποκαλυφθούν στο σύνολό τους στο πλαίσιο των διαδικασιών μιας Εξεταστικής Επιτροπής.

Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν τουλάχιστον σοβαρές πολιτικές ευθύνες τόσο όσον αφορά τη διαδικασία που ακολουθήθηκε στην Εξεταστική Επιτροπή όσο και για την ουσία των ερευνώμενων πράξεων. Η έκταση και η βαρύτητα αυτών των ευθυνών χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, παίρνοντας υπόψη και τις συνθήκες των εργασιών της Επιτροπής που δεν επέτρεψαν την ουσιαστική και σε βάθος έρευνα.